

Skatteministeriet

Tale

27. maj 2014
J.nr. 14-2333548

Samrådsspørgsmål AA

Spørgsmål

Vil ministeren kommentere notatet ”Offentlige restancer – status pr. december 2013”, som er omdelt i Skatteudvalget på alm. del – bilag 159?

Indledning

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak for muligheden for at redegøre for restancesituationen, som den beskrives i notatet ”Offentlige restancer – status pr. december 2013”.

Jeg formoder, at vi alle her i udvalget er enige om, at restancerne til det offentlige skal være så lave som muligt.

Jeg formoder også, at vi alle her i udvalget er enige om, at saldoen for de samlede offentlige restancer, der steg til 64,5 mia. kr. ultimo 2013, er meget høj. Og at det er

meget beklageligt, at det ikke er lykkedes at nå finanslovens måltal for restanceinddrivelse i 2013.

Selvom regeringen tror på, at vi er på vej ud af krisen, er en af hovedårsagerne til de høje restancer, at mellem 40 og 50 pct. af de personlige skyldnere fortsat ingen betalingsevne har, og så kan SKAT ikke inddrive, hvad de skylder. Det bliver næppe bedre, før de får et job, hvilket netop er denne regerings absolut vigtigste prioritet.

Der er imidlertid heller ingen tvivl om, at en anden hovedårsag til de høje restancer er problemerne med den igangværende implementering af it-systemet EFI.

EFI blev som bekendt igangsat under den tidligere regering tilbage i 2006 med det formål at skabe et samlet system til at håndtere alle offentlige inddrivelser.

Når jeg spørger mine embedsmænd, om ikke det system snart er færdigt, får jeg svaret, at EFI er et stort og kompliceret it-system, som har mødt utroligt mange udfordringer undervejs med datakvalitet og leverandørfejl, men at der arbejdes særdeles målrettet på at få løst disse udfordringer fra medarbejdere og chefer i SKAT.

Herudover er der også problemer med andre it-systemer, som SKAT også arbejder på at få løst.

Modregning har været en succes i EFI

Der er dog lyspunkter. Eksempelvis er den store modregningskørsel i overskydende skatter netop gennemført. Mere end 300.000 skatteydere, som skulle have overskydende skat tilbage, havde også gæld til det offentlige.

EFI sørgede for, at 97 pct. af sagerne kunne behandles maskinelt og sikre hurtig modregning og udbetaling af restbeløb. Kun 3 pct. skulle manuelt sagsbehandles.

Året før blev 34 pct. behandlet automatisk og hele 66 pct. skulle sagsbehandles manuelt.

Den slags eksempler på, at tingene begynder at virke, giver mig grund til at være forsigtigt optimistisk. EFI skal nok komme op at køre. Men det er heller ikke nogen hemmelighed, at det ikke er en måde at udvikle it-systemer på, som SKAT påtænker at gentage.

Utilsigtede forældede krav

Udfordringerne med EFI vil betyde, at en del af restancemassen går tabt. Redegørelsen om utilsigtet forældelse, som netop er oversendt til Skatteudvalget, omtaler, at der ved udgangen af 2013 er en beholdning af restancer i EFI med overskreden forældelsesfrist. Af den samlede utilsigtede forældelse på 902 mio. kr. kan de 333 mio. kr. henføres til udfordringerne omkring idriftsættelsen af EFI.

Jeg vil i det efterfølgende gennemgå de tre

hovedårsager til den utilsigtede forældelse, som fremgår af redegørelsen til Skatteudvalget.

Årsag 1 - studielånsrenter

Det første område, hvor der er konstateret utilsigtet forældelse, er forældede studielånsrenter. Her har det i en del år været fast praksis, at SKAT – når man modtager misligholdte studielån til inddrivelse – har slået hovedstol og studielånsrenter sammen til ét krav, altså en ny hovedstol, hvoraf der så beregnes morarenter i inddrivelsesperioden.

En ny juridisk vurdering i SKAT har imidlertid slået fast, at SKATs praksis med ”ny hovedstol” kolliderer med forældelseslovens regler, idet der er 10 års forældelse på oprindelig hovedstol og 3 års forældelse både på opkrævningsrenterne og på morarenterne.

SKAT har som fast praksis administreret efter 10 års forældelse på ”ny hovedstol”

og med 3 års forældelse på morarenterne. Den nye juridiske vurdering har medført, at en del af opkrævningsrenterne på studielån er forældet. Det er baggrunden for, at SKAT i 2013 har afskrevet studielånsrenter for 92 mio. kr., inden studielån er konverteret til EFI.

Årsag 2 - før konvertering til EFI

Det andet undersøgelsesområde vedrører tiden før konvertering til EFI, hvor der som led i klargøringen til konvertering af krav til EFI blev gennemført flere oprydningsopgaver. Der er her konstateret utilsigtet forældelse på 477 mio. kr. fordelt på 2012 og 2013.

Oprydningen indebar en gennemgang af restancer bogført i det ene af SKAT's inddrivelsessystemer (SAP38). Den medførte, at mange krav måtte afskrives som forældet, uden at SKAT forinden havde taget stilling til, om der burde iværksættes forældelsesafbrydende aktiviteter, eller om kravet måtte afskrives. Det var afskrivninger-

ne fra denne oprydning, som Rigsrevisionen i sin beretning om revision af statsregnskabet for 2012 reagerede på, og bad SKAT om at opgøre omfanget af med tilhørende begrundelse for, at utilsigtet forældelse er opstået.

Udover, at SAP38 var det inddrivelsessystem med den ringeste funktionalitet til at styre og administrere inddrivelsen, så fremgår det af redegørelsen til Skatteudvalget, at procedurebeskrivelserne ikke er blevet fulgt, og at dele af disse ikke har været tilstrækkeligt dækkende til at hindre utilsigtet forældelse.

Selv om SKAT har foretaget inddrivelse hos borgere og virksomheder, som har haft gæld registeret i SAP38, er det således forekommet, at den del af gælden, som var bogført i SAP38, ikke blev medtaget, fx når der blev foretaget udlæg for restancer stående i de andre inddrivelsessystemer.

Jeg finder det selvfølgelig helt uacceptabelt, at SKAT ikke har haft styr på tingene, også uanset dette gamle inddrivelsessystem ikke har haft de bedste faciliteter til at styre inddrivelsen.

Årsag 3 - efter opstarten af EFI

Det tredje undersøgelsesområde vedrører forældelser, der er konstateret efter idriftsættelsen af EFI 1.8.2013. Her er der indtil 31.12.2013 konstateret utilsigtet forældelse på ca. 333 mio. kr.

I forbindelse med konverteringen i august måned 2013 er der konverteret en lang række fordringer, hvor forældelsen havde udløb mellem 1.8. – 31.12.2013. Den etapevise idriftsættelse af EFI medførte, at styringen af forældelsesopgaven i SKAT blev meget vanskelig, da de gamle inddrivelsessystemer var lukket og EFI ikke havde tilstrækkelig funktionalitet til at kunne styre forældelsen. De konverterede fordringer levede heller ikke helt op til de krav til datakvalitet, et moderne inddrivelses-

sessystem kræver.

Også disse vanskeligheder er meget beklagelige.

*Afskrivning af krav
er normal proces*

SKAT afskriver hvert år helt legalt, og efter hensigten i inddrivelsesloven, krav som forældede, når betingelserne herfor er opfyldt, nemlig hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen. Det er der god mening i, så der ikke bruges unødige ressourcer på at inddrive håbløs gæld.

I forhold til de utilsigtede forældelser er der imidlertid tale om krav, der er forældet uden, at SKAT har vurderet om betingelserne for afskrivningen er til stede. Selv om betingelserne for afskrivning formentlig ville have været opfyldt for en stor dels vedkommende allerede, fordi 40 til 50 pct. af skyldnerne ingen betalingsevne har, skulle det have været undersøgt forinden.

Den omstændighed, at SKAT's personale har haft vanskelige vilkår at arbejde under, fordi de skulle arbejde med flere inddrivelsessystemer på en gang, og at EFI samtidig endnu ikke fungerer optimalt, er en medvirkende forklaring til, at kravene er forældet utilsigtet.

*Hvordan undgås
utilsigtet forældelse
fremover*

Selvom det med de eksisterende systemforhold ikke kan garanteres, at der ikke afdekkes yderligere tilfælde med utilsigtet forældelse, er det min klare forventning, at SKAT har fuldt fokus på at undgå dette indtil EFI fungerer optimalt.

I perioden indtil EFI fungerer med fuld funktionalitet, iværksætter SKAT således manuel udsøgning og kontrol af restancer, med henblik på, at der ikke opstår væsentlige nye utilsigtede forældelser.

Når EFI fungerer med fuld funktionalitet,

er der skabt fremadrettet grundlag for at hindre utilsigtet forældelse, fordi:

1. Alle restancer til det offentlige er samlet i ét automatiseret inddrivelsessystem.
2. EFI opdaterer automatisk forældelsesdato, når en forældelsesafbrydende indsats iværksættes.
3. EFI foretager automatisk udsøgning af fordringer, der opfylder objektive kriterier for afskrivning efter inddrivelseslovens § 16, hvorved håbløse fordringer ”renses ud” og afskrives, når den derved tilsigtede forældelse indtræder.
4. EFI lægger i god tid inden forældelse indtræder fordringer i en opgavekø med henblik på iværksættelse af forældelsesafbrydende tiltag
5. EFI har funktionalitet til udsendelse af gældserkendelse og foretagelse af forældelsesafbrydende udlæg.

Det gøres der fremadrettet

På længere sigt er målet ikke blot at hindre

utilsigtet forældelse, men i sagens natur også at nedbringe restancerne.